

HOE ZIET EUROPA TOEKOMST PLANTENGEZONDHEID EN WAT BETEKEN DAT VOOR U?

DEEL 1 - Vanaf december 2019 zal er heel wat veranderen door de nieuwe verordening voor plantengezondheid. Dat lijkt allemaal nog heel ver weg, maar voor enkele zaken is het belangrijk dat nu al op de hoogte te zijn. Zo kan er al rekening mee gehouden worden bij bepaalde beslissingen die men maakt, zoals bij de aankoop van plantenpaspoorten.

.....
Jana Roels

De verordening ging in op december 2016, wat wil zeggen dat we nu in een overgangperiode van drie jaar zitten. Daarom gaf FAVV meer duiding tijdens een sectoroverschrijdende (eetbare + niet-eetbare productie) informatievergadering. Omdat het een hele brok aan informatie is, zullen we deze spreiden over meerdere nummers. Het is belangrijk om weten dat deze verordening een basistekst is en nog zal worden aangevuld met uitvoeringshandelingen. Deze uitvoeringshandelingen worden de komende 3 jaren verder uitgewerkt en bestaan uit aparte teksten ter aanvulling en uitwerking van o.a. het nieuw model plantenpaspoort, de lijst 'hoog risicoproducten', de lijst plaagorganismen, e.a. en dit volgens de timing van de commissie.

Doelstellingen

De verordening is er gekomen omdat Europa haar grondgebied beter wil beschermen, minder administratieve lasten wil voor de producenten en een overeenstemming wenst met de principes van IPPC (Integrated Pollution Prevention and Control). Aangezien het gaat over een Verordening is deze wetgeving rechtstreeks toepasbaar en niet onderhevig aan aanpassingen van de lidstaten. Kortom, we mogen in de toekomst meer uniformiteit verwachten.

De eerste doelstelling, namelijk het grondgebied beter beschermen, zal Europa trachten te halen door strenger op te treden bij de invoer van plantaardig materiaal uit derde landen, de betrokkenheid van burgers en operatoren te verhogen door preventie en vroegtijdige detectie, financiële compensatie te geven voor vernietigde planten en meer harmonisering te voorzien. De tweede doelstelling, administratieve lasten verlagen, zal ondermeer nagestreefd worden door het samenvoegen van het plantenpaspoort en het certificeringsetiket. Europa wil ten derde ook overeenstemming met IPPC-principes, bij middel van op risico gebaseerde maatregelen (permanent/tijdelijk), transparantie (criteria voor indeling organismen) en Pest Free Area's (PFA).

DOEL

- Betere bescherming EU-grondgebied
- Verlaging administratieve lasten operatoren
- Overeenstemming met IPPC principes (Integrated Pollution Prevention and Control)

Types organismen

We kennen momenteel de bestaande lijst met **EU-quarantaineorganismen**. Vanaf 2019 zal er een EU-lijst bijkomen,

▲ Europa wil haar grondgebied beter beschermen tegen quarantaineorganismen. We mogen in de toekomst meer uniformiteit verwachten.

namelijk de '**EU-prioriteitsorganismen**'. Het is een lijst van quarantaineorganismen met de grootste impact in gans Europa. Voor deze organismen zal een intensieve survey volgen, een noodplan en simulatie-oefeningen per lidstaat worden opgemaakt en moet er een uitroeiingsplan voorhanden zijn in geval van uitbraak. De overheid moet aan de operatoren informatie verstrekken over de EU-quarantaineorganismen en aan de burgers over de EU-prioriteitsorganismen.

Daarnaast zullen nog **ZP-quarantaineorganismen** opgelijst worden, maar deze overlappen niet met de EU-prioriteitsorganismen. Deze organismen zullen onderhevig zijn aan specifieke maatregelen voor beschermde gebieden. Tot slot zullen er ook **gereguleerde niet-quarantaineorganismen (RNQP)** opgelijst worden. We kunnen deze zien als de huidige kwaliteitsorganismen uit de certificeringslijsten van de gewesten.

Meldingsplicht

Sinds 1 januari 2017 is de wet rond meldingsplicht al in die mate verstrengd dat iedereen binnen de 10 dagen verplichte schriftelijke melding moet doen aan de bevoegde overheid. Momenteel geldt dit alleen voor de EU-quarantaineorganismen. Met de nieuwe verordening zal er ook een vorm van meldingsplicht komen voor niet opgelijste organismen, ook wel nieuwe gevaren genoemd. Deze nieuwe gevaren zijn organismen die ook aan de Q-criteria voldoen, maar die nog

VERSCHILLENDE TYPES ORGANISMEN IN 2019

- EU-quarantaineorganismen
- EU-prioriteitsorganismen
- ZP-quarantaineorganismen
- Gereguleerde niet-quarantaineorganismen (RNQP)

niet zo zijn opgenomen in de lijst van quarantaineorganismen. Professionele operatoren moeten dit onmiddellijk melden aan de bevoegde overheid, die vervolgens moet beoordelen of ze voldoen aan de criteria van EU-quarantaineorganismen.

Afwijking van meldingsplicht is mogelijk indien het organisme gekend is en voorkomt in uw gebied.

Uitroeingsmaatregelen

Momenteel geldt al dat de operatoren maatregelen moeten nemen om aantastingen uit te roeien. Vanaf 2019 zullen ook de besmette producten uit handel moeten worden genomen, en ook zal terugroeping moeten gehanteerd worden voor zowel prioritaire organismen als voor nieuwe gevaren.

De bevoegde overheid zal daarenboven moeten instaan voor volgende uitroeingsmaatregelen: geen afwijkingen van terreinen van particulieren, bron van besmetting opsporen, instellen van afgebakende gebieden (besmet gebied + bufferzone), jaarlijkse survey en eventuele aanpassing van de afbakening en jaarlijkse rapportering van de afbakening aan de commissie en lidstaten. Kortom, de afgebakende gebieden in België zullen vanuit het FAVV moeten worden doorgegeven aan Europa en de andere lidstaten. Hierbij kan een lidstaat niet op zichzelf beslissen om tot inperkingsmaatregelen over te gaan. Ter verduidelijking en zoals al het geval is, draagt het FAVV de kosten van de survey op het afgebakende gebied, maar de

▲ De boktor is een gevreesd quarantaineorganisme.

vernietiging en het verkoopverbod wordt toegedragen aan de operator.

Daarenboven kan Europa, indien het nodig geacht wordt, noodmaatregelen treffen voor EU-quarantaineorganismen (incl. EU-prioriteitsorganismen) en nieuwe gevaren (organismen die aan Q-criteria voldoen). Er zullen tegen december 2019 nog niet voor alle soorten op de EU-lijst al noodmaatregelen vastgelegd zijn. Als dat niet het geval is, dan zal de lidstaat zelf de nodige maatregelen mogen kiezen indien dat nodig geacht wordt en zal Europa nagaan of er dan EU-noodmaatregelen moeten worden vastgelegd voor deze soort. De lidstaten zullen preventief een noodplan moeten opstellen en instaan voor oefeningen. ■ (vervolgt)